

STORTINGET

Representantforslag 29 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:29 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å stanse tvangssammenslåing av fylker

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortinget vedtok 8. juni 2017 ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå gjennom følgende sammenslåinger av dagens fylkeskommuner:

- Vest-Agder og Aust-Agder
- Buskerud, Østfold og Akershus
- Telemark og Vestfold
- Oppland og Hedmark
- Hordaland og Sogn og Fjordane
- Finnmark og Troms

Ved siden av Trøndelagsfylkene, som allerede var i prosess om å slå seg sammen, var det bare i Aust- og Vest-Agder at begge fylkene gjorde vedtak om sammenslåing uten forbehold. Hordaland og Sogn og Fjordane la føringer for en eventuell sammenslåing gjennom krav om overføring av viktige statlige oppgaver.

Den 2. februar 2017 vedtok flertallet i fylkestinget i Sogn og Fjordane:

«Om den nasjonale regionreforma får som utfall at tal fylke/regionar vert ført vidare på tilnærma dagens nivå, og Stortinget ikkje finn grunnlag for å overføre viktige samfunnsoppgåver frå statleg til regionalt folkevalt nivå, vil fylkestinget at Sogn og Fjordane held fram og vert vidareutvikla som eige fylke/eigen region frå 2020.»

Det samme vedtok flertallet i fylkestinget i Hordaland 3. februar 2017:

«Om den nasjonale regionreforma får som utfall at tal fylke/regionar vert ført vidare på tilnærma dagens nivå og Stortinget ikkje finn grunnlag for å overføre viktige samfunnsoppgåver frå statleg til regionalt folkevalt nivå, vil fylkestinget at Hordaland held fram og vert vidareutvikla som eige fylke / eigen region frå 2020.»

Disse forutsetningene er etter forslagsstillers syn ikke oppfylt, spesielt ikke hva angår overføring av viktige samfunnsoppgaver. Forslagsstiller mener det er grunnlag for å flytte flere oppgaver ut i fylkene, også uten fylkessammenslåinger, men regjeringens oppgavemelding, Meld. St. 6 (2018–2019), oppfyller ikke fylkenes krav om å få overført viktige samfunnsoppgaver.

Regjeringens regionreform ble igangsatt gjennom en invitasjon til fylkeskommunene om å utrede eventuelle sammenslåinger. Tilbakemeldingene som ble gitt, var negative. Fylkeskommunene mente generelt sett de var store nok til å løse de oppgavene de er pålagt, og også til å ta imot nye oppgaver som i dag forvaltes av statlige myndigheter. Regjeringen valgte allikevel å gjennomføre regionreformen som en tvangsreform.

Telemark og Vestfold, Oppland og Hedmark, Buskerud, Østfold og Akershus og Troms og Finnmark ble vedtatt tvangssammenslått i strid med fylkestingsvedtak i ett eller flere av fylkene. I Finnmark ble det ikke bare gjort vedtak mot sammenslåing med Troms, men vedtatt at Finnmark skal bestå som egen region. Det ble også avholdt folkeavstemning, hvor resultatet ble 87 prosent nei til sammenslåing av Troms og Finnmark. Valgdeltakelsen var på 58 prosent, 5 prosent høyere enn ved forrige fylkestingsvalg.

Forslagsstiller mener avgjørelser om endringer av fylkesstruktur bør forankres i lokale folkeavstemninger for å sikre lokaldemokrati nedenfra.

I Meld. St. 22 (2015–2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver, står det:

«Regjeringen ønsker å fremme en samfunnsutvikling hvor samfunnet utvikles mer nedenfra. Det innebærer mindre statlig detaljstyring og større rom for lokaldemokratiet.»

Forslagsstiller mener denne prosessen har vært preget av det motsatte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om oppheving av tvangssammenslåing av:

- Finnmark og Troms
- Buskerud, Østfold og Akershus
- Telemark og Vestfold
- Oppland og Hedmark
- Hordaland og Sogn og Fjordane

24. oktober 2018

Bjørnar Moxnes